

МОТИВИ

към проект на Наредба за здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии

1. Причини, които налагат приемането на нормативния акт:

В изпълнение на Решение № 560 на Министерския съвет от 2010 г. за приемане на План за изпълнение на мерките за оптимизация на държавната администрация, Наредба № 7, с която е бил регламентиран подход за определяне на минимално допустими отстояния между източниците, които отделят вредности в околната среда е отменена, считано от 17 май 2011 г. Счетено е, че въпросите, свързани с оценка на здравния риск и спазване на здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии са тясно свързани с процедурите по Закона за опазване на околната среда и подзаконовите нормативни актове, касаещи извършването на екологична оценка (ЕО) на планове и програми и оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) на инвестиционни предложения, поради, което действащата наредба е следвало да бъде отменена.

Същевременно през 2011 г. са извършени редица промени в Закона за опазване на околната среда и подзаконовите нормативни актове към него, като: Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, с цел да се създадат гаранции за спазване интересите на обществеността при реализиране на всяко инвестиционно предложение.

Въпреки направените промени в законодателството, в Министерство на здравеопазването през годините продължиха да постъпват жалби и сигнали от граждани, инициативни комитети и други. в които се изразява безпокойство от вредно въздействие върху здравето на населението при реализиране на различни инвестиционни предложения в урбанизирани територии, независимо, че са преминали процедурите по Закона за опазване на околната среда.

Министерство на здравеопазването, извърши обобщение и анализ на постъпилите предложения, и идентифицира обществена необходимост, и правна възможност за издаването на нормативен акт, който да способства за осигуряване на по-добро качество на жизнената среда, Предвид горното, на основание чл. 34, ал. 2 от Закона за здравето във връзка с § 1, т. 11, буква „а” от Допълнителната разпоредба на същия закон, бе разработен настоящия проект на Наредба за здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии.

С предложението проект на акт ще се създаде възможност за взаимнообвързано прилагане на разпоредбите в областта на опазване на човешкото здраве и околната среда и устройството на територията.

С проекта на наредба се определят обектите, зоните и териториите, които подлежат на здравна защита като: зони и територии, предназначени за жилищно строителство, и зони със смесено предназначение; места, паркове и градини за отдих, вилни зони, курортни зони и зони и територии за отдих и рекреация; жилищните сгради и сградите със смесено предназначение с жилищни помещения; обектите с обществено предназначение по смисъла на § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на Закона за здравето, като детски, учебни и лечебни заведения, водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване, обекти за предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа, обекти за производство, съхраняване и търговия с козметични продукти и други.

С проекта на наредба се регламентира, че на здравна защита подлежат и курортните ресурси по смисъла на чл. 75, ал. 1 от Закона за здравето, както и предприятията за производство на храни по смисъла на член 3, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския Парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31 от 01.02.2002 г.), и стоковите борси и тържища за храни.

Много граждани, граждански обединения и инициативни комитети, както и народни представители от различни парламентарни групи, отчитайки нуждата от допълнително регламентиране при устройственото планиране на урбанизираните територии, настояват да бъдат регламентирани здравни изисквания към урбанизираните територии, с цел ефективна защита на здравето от въздействието на обекти, източници на вредности в околната и жизнената среда.

С предложението проект на нормативен акт е регламентирано, че устройственото планиране на урбанизираните територии се осъществява при спазване на здравните изисквания и при спазване изискванията на специалните закони и подзаконовите нормативни актове към тях, определящи максимално допустимите нива на факторите на околната и жизнената среда в урбанизираните територии.

С проекта на наредба в Приложение № 1 са посочени обектите, съоръженията и дейностите, които може да се разкриват/ извършват в жилищни и нежилищни сгради в жилищни зони и територии, рекреационни зони и в територии и зони със смесено предназначение.

С проекта на наредба са регламентирани и други общи здравни изисквания, които следва да се спазват при градоустройственото планиране, като месторазположението на стопански сгради за отглеждане на животни–компаньони и селскостопански животни за лични нужди, необходимостта от групиране на производствените обекти, съоръжения и дейности по отрасли в производствените зони, забраната за строителство на определени обекти в границите на хигиенно-защитната зона.

С проекта на наредба се определят производствените и стопанските дейности, посочени в приложение № 2, в зависимост от отделяните вредности и технологията на производствените процеси и обслужващите дейности и обекти, посочени в приложение № 3, при проектирането, на които с подробния устройствен план се определя и хигиенно-защитна зона.

С предвидените текстове в проекта на нормативен акт още в процеса на планиране и проектиране на инвестиционните предложения за промишлени инсталации и тяхното проектиране, ще бъде съобразено местоположението им и отстоянието на същите от населени места, тяхното струпване, ще се вземат предвид географските особености на района и обичайните метеорологични особености. Всички тези съобразявания са пряко свързано с правилното устройство на урбанизираните територии.

С така предложените разпоредби се провежда политика насочена към опазване здравето на гражданите чрез осигуряването на здравословна жизнена среда.

С проекта на наредба се определят условията и реда за установяване и одобряване на хигиенно-защитни зони. Предвидено е, за определяне на размерите на хигиенно защитната зона за обектите по чл. 11, ал. 1 и ал. 4, обяснителната записка на проекта на подробен устройствен план (ПУП) съдържа и здравно-хигиенна оценка. Регламентирано е, че одобряването на предложената хигиенно-защитна зона се извършва от експертните съвети по чл. 5, ал. 4 от Закона за устройство на територията. В случаите, в които за инвестиционното предложение има изготвен доклад по екологична оценка или доклад по оценка на въздействието върху околната среда не се изисква изготвянето на обяснителна записка със здравно-хигиенна оценка, а към проекта на ПУП се прилага съответния доклад въз основа, на който са обосновани предложените размери на хигиенно-защитната зона. Предвидено е в тези случаи подробните устройствени планове да се съгласуват от регионалните здравни инспекции, като са определени и реда и условията за това.

С проекта на наредба са определени и изискванията към обема и съдържанието на здравно-хигиенната оценка, както и изискванията, на които трябва да отговарят ръководителят и експертите от екипа специалисти, които са я изготвили.

Чрез въведените изисквания за изготвянето на здравно-хигиенната оценка и регламентирането на изисквания към ръководителя и експертите от екипа, които я изготвят, за всеки конкретен случай се оценяват преките и непреките въздействия от инвестиционните предложения върху факторите и компонентите на жизнената и околната среда и взаимодействието между тях и от там върху човешкото здраве.

2. Цели, които нормативният акт си поставя:

Основната цел на предложениния проект е осигуряване на висока защита на общественото здраве чрез въвеждане на условия и ред за индивидуално определяне, за високорискови обекти, на хигиенно-защитни зони, които по същество представляват територията между потенциален източник на замърсяване в околната и жизнената среда (обект, съоръжение или дейност) и най-близко намиращите се обекти и/или зони и територии, подлежащи на здравна защита, така че в тях да бъдат спазени максимално допустимите стойности за факторите на жизнената среда).

С приемането на нормативния акт се цели в значителна степен да се постигнат благоприятни условия за пълноценна жизнена дейност, труд и отдих.

С проекта на наредба се цели да се подпомогнат усилията в областта на промоция и превенция на здравето и профилактика на болестите за подобряване здравния статус на населението чрез подобряване качеството на жизнената среда и урбанизираните територии.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Не малка част от функциониращите към момента обекти са въведени в експлоатация преди май 2011 г. и в тази връзка тяхното месторазположение следва да е съобразено с действащите към него момент здравни изисквания, съгласно които за тях е била определена хигиенно-защитна зона. Съгласно Наредба № 8 за обема и съдържанието на устройствените планове, схемите и допълнителните проучвания се определят в заданието съобразно конкретните условия, изработват се в М 1:1000 или М 1:2000 и отразяват: санитарно-хигиенната и екологичната обстановка.

От горното е видно, че и към настоящия момент съществува нормативно изискване устройствените планове да съдържат и предоставят информация, свързана със здравните и екологични характеристики на инвестиционното предложение. В тази връзка с проекта на наредба се внася по-голям яснота по отношение на обема и съдържанието и на сега изискуемата информация, което ще улесни изготвянето на проектната документация от страна на възложителя и проектантския екип.

Предвид горното не се очаква предложеният проект на акт да доведе до допълнителни финансови разходи за физическите и юридическите лица, които предвиждат да реализират инвестиционни предложения, за които е необходимо с ПУП да бъде определена и хигиенно-защитна зона.

Предложеният проект на акт, няма да окаже въздействие върху държавния бюджет в текущата и/или в следващите години.

Прилагането на нормативния акт не изисква и допълнителни финансови и/или други средства, които да бъдат направени от компетентните контролни органи в рамките на изпълнение на функционалните им задължения и отговорности.

4. Очаквани резултати от прилагането:

С приемането на проекта на акт ще се отговори на обществените очаквания за постигане на благоприятна жизнена среда и създаване на условия за подобряване на качеството на живот на гражданите и прилагането на принципа „Здраве във всички политики“.

Като резултат от прилагането на новите разпоредби се очаква да се създадат условия за една здравословна урбанизирана среда в условията на съвременната реалност на нови технологии и дейности.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

След извършен анализ за съответствие с европейското право се установи, че обществените отношения, предмет на проекта за тази наредба, не са регламентирани в европейското законодателство. Уредбата на обществените отношения, предмет на проекта на наредба, е въпрос на национално решение и е от компетентността на отделните държави-членки. Това произтича от разпоредбата на чл. 168, пар. 7 от Договора за функциониране на Европейския съюз, която предвижда изключителна компетентност на държавите-членки по определяне на здравната им политика.

На основание чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове проектът на наредба и мотивите към него ще бъдат публикувани на интернет страницата на Министерство на здравеопазването и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни.